

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič in Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

HUD POTRES V JUŽNI SRBIJI

**Sinoči je nastal v Južni Srbiji hud potres, ki je povzročil po dose-
danjih poročilih precej škode — Potres so občutili tudi v Bolgariji**

Beograd, 27. septembra. AA. Sinoči ob 20.22.01 so zabeležili aparat na Tašmajdanu katastrofalni potres v daljavi 435 km južno Beograda. Maksimalni pomik tal v Beogradu je bil ob 20.23.37 in je znašal 443 mikronov z valovno periodo 6 sekund. Zaključek beleženja potresa je bil ob 21.16.

Za glavnim katastrofalnim sunkom sta prišla še dva slabša, in sicer eden ob 21.10, drugi pa ob 21.19.

V okolici Valandova so občutili zelo hud potres sinoči ob 20.22.01. Te potresne sunke, ki so se na široko občutili, so občutili v Lanadovem, v Strumici, Demir Kapiji, Djevdjeliji in v vseh krajih v okolici navedenih mest.

Po telefonskih poročilih, ki jih je dobil potresomerski zavod na Tašmajda-

nu, je potres povzročil stvarno škodo na črti od Valadovega proti Udovemu. Prebivalstvo je zapustilo hiše in se zateklo pod mlo nebo. Posebno prestrašeno je bilo prebivalstvo v Djevdjeliji, Stipu, Kavadaru, Prilepu in Negotinu ob Vardarju.

Nekoliko slabše so občutili potres v Velesu, Skoplju, Prilepu in Beogradu. Močnejše pa so ga čutili v Novem selu, Strumiškem selu in v dolini Bregalnice. Zavod je dobil poročila iz neke postaje na Solunskem polju, kjer je potres takisto preplasil prebivalstvo.

Slabši potresni sunki so se ponavljali med Valandovim in Strumico.

Potresomerski zavod bo danes, če se izkaže potrebno, izdal novo poročilo. Prebivalstvo v prizadetih krajih je do-

bilo najnujnejša navodila, kako naj se ravna.

S tem silnim potresom je nastopila nova faza v seizmološki stabilizaciji teh krajev, ki se je porušila marca 1931. Nastop te faze je včeraj okoli 10. zjutraj napovedalo hudo podzemeljsko bobnenje v Valandovem.

Ljubljana, 27. septembra. Potresomerna postaja v Ljubljani je zabeležila sinoči dva hujša potresa, prvega ob 19.22.52, drugega pa ob 21.29.07. Prvi je bil katastrofalni in oddaljen kakih 1310 km, drugi pa slabši in oddaljen kakih 1600 km.

Sofija, 27. septembra. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Sinoči ob 20. uri so v vsej Bolgariji občutili potres. Dozdej še od nikoder ne poročajo o žrtvah ne o stvarni škodi.

Ljubljanski Sokol svojemu članstvu!

Dne 1. oktobra prestopamo v jubilejno leto. Leta 1863., torej pred 70. leti, se je peščica tridesetih nacionalistov sestala na ustanovnem občnem zboru »Južnega Sokola« v Ljubljani in položila temelje našemu društvu. To zgodovinsko obletnico bomo praznovali na viden način; zato je upravni odbor sklenil, da sklêe v soboto, dne 1. oktobra ob 19.30 v društveno malo dvorano v Narodnem domu ZBOR ČLANSTVA na spominsko slavlje.

Na tem zboru, ko se bo na svečan način proglasil prestop v jubilejno leto, bosta tudi konstituirana slavnostni in zletni odbor za prireditve jubilejnih slavnosti in I. pokrajinskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije v Ljubljani leta 1933. Vabimo vse svoje članstvo, da se tega slavlja udeleži polnoštevilno ter s svojo navzočnostjo posvedoči, da ve ceniti eminentni pomen te obletnice ustanovitve naše družbe.

Zdravo!

UPRAVNI ODBOR.

Pregled in razredba sadja

Imenovanje komisij in komisarjev, ki bodo pregledovali za izvoz namenjeno sadje

Ljubljana, 27. septembra. Ban dravske banovine je imenoval komisije za pregled in razredbo sadja, in sicer:

V Celju: Komisiji predseduje g. Dolinar Janko, sreski kmetijski referent v Celju. Član in namestnik je g. Levstik Miloš, nadučitelj v pokroju na Miklavževem hribu, in član g. Goričan Franc, posestnik v Višnji vasi.

V Mariboru: Komisiji predseduje g. Kuret Vladimir, sreski kmetijski referent v Mariboru, namestnik in član g. Aplenc Franjo, instruktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru, člani pa g. Frs Franc, župan in ekonom v Dobrenju, Blažević Josip, ekonom v pok. v Studencih, in Kerencič Anton, župan in ekonom na Rancu.

V Ptuj: Komisiji predseduje g. Kosi Ivan, sreski kmetijski referent v pok. v Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji, član in namestnik g. Pevec Rudolf, predsednik Društva sadnih trgovcev v Ormožu, in član g. Sagadin Ludvik, tajnik cestnega odbora v Ptuj.

V Murski Soboti: Komisiji predseduje g. inž. Eiselt Erik, sreski kmetijski referent v Murski Soboti, član in namestnik g. Dular Albin, ekonom na kmetijski šoli v Rakičanu, in član g. Kamp Avgust, trgovec v Nuskovi, p. Rogaševci.

V Novem mestu: Komisiji predseduje g. Sušteršič Franc, sreski kmetijski referent v Novem mestu, član in namestnik g. Filipič Franc, pomočnik sreskega kmetijskega referenta v Novem mestu, člani pa gosp. Brulc Franc, župan v Hrušici, občina Stopiče, in g. Flego Anton, strokovni učitelj na Grmu pri Novem mestu.

Komisarji: za nakladalne postaje v mestu Ljubljani: inž. Lukman Franc, referent za sadjarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani; za srez Ljubljana-okolica: inž. Muck Otton, sreski kmetijski referent v Ljubljani; za srez Logatec: Pečovnik Konrad, sreski kmetijski referent v Logatcu; za srez Kranj: Sustič Josip, sreski kmetijski referent v Kranju; za srez Radovljica: inž. Rataj Ivan, sreski kmetijski referent v Radovljici; za srez Kamnik: Hladnik Jakob, sreski kmetijski referent v Kamniku; za nakladalne postaje na žel. progi Kresnice-Zagorje: Godec Anton, posestnik na Mali gori št. 5, občina Kresnice; za srez Laško: Zupan Ivan, sreski kmetijski referent v Laškem; za srez Krško in nakladalno postajo Sevnica: Ambrož Gabrijel, sreski kmetijski referent v Krškem; za nakladalno postajo Petrovče-Zalec-St. Peter: Dolinar Janko, sreski kmetijski referent v Celju; za nakladalne postaje ob žel. progi Polzela-Sostanj: Plesec Franc, posestnik v Smartnem ob Paki; za nakladalne postaje ob žel. progi Pesje-Velenje-Paka: Stopar Vinco, nadučitelj v Velenju; za nakladalne postaje ob žel. progi Gorju-Dolče-Slovenjgradec: Wernig Franc, sreski kmetijski referent v Slovenjgradcu; za srez dravogrski: Zdošek Alfonz, sreski kmetijski referent v Prevaljah; za nakladalne postaje ob žel. progi St. Jurij-Grobelno in Ponikva: Vardjan Fran, strokovni učitelj na kmetijski šoli v St. Juriju ob hrz. žel.; za nakladalne postaje ob žel. progi St. Vid-Mestnice: Strašek Ivan, sreski kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah; za nakladalne postaje ob žel. progi Poljčane-Zreče: Nemec Ivan, sreski kmetijski referent v Konjicah; za nakladalne postaje ob žel. progi Kostrivnica-Rogaška Slatina-Rogatec: Novak Ivan, ekonom banovinskega zdravilišča v Rogaški Slatini; za nakladalne postaje Slov. Bistrica in Pragersko: Gornjak Vinco, član

banskega sveta in ekonom v Slov. Bistrici; za nakladalne postaje ob žel. progi Rače-Hoče: Kuret Vladimir, sreski kmetijski referent v Mariboru; za nakladalno postajo Plesnica: Kuret Vladimir, sreski kmetijski referent v Mariboru; za nakladalne postaje Cirknica in St. Mi: Šmarčan Janko, oskrbnik v Jareninskem dvoru, p. Jarenina; za nakladalne postaje ob žel. progi Limbuš-Fača: Šumenjak Janko, vodja trsnice v Pekrah, p. Limbuš; za nakladalne postaje ob Sv. Lovrenca do Trboni: Mravljak Ivan, ekonom in sadjar v Vuhredu; za nakladalne postaje od Cirkovcev do Ptuja: Kosi Ivan, sreski kmetijski referent v p. v Ptuj; za nakladalne postaje od Moškanjcev do Ormoža: Šega Anton, ravnatelj kmetijske šole v p. v Ptuj; za nakladalno postajo Središče: Kolarič Anton, župan v Središču; za nakladalne postaje Križevci pri Ljutomeru-Gornja Radgonca: Glaser Joško, upravnik banovinske trsnice in drevnice pri Kapeli št. 4, p. Slatina Radenci; za nakladalno postajo Zgornji Čmurek: Meitz Viktor, posestnik in član občinskega odbora v Tratah; za nakladalne postaje ob žel. progi Veržej-Dokležovje: Rajh Jakob, veleposestnik v Ljutomeru; za nakladalno postajo v Beltincih: inž. Mikuz Franc, ravnatelj semenogojne postaje v Beltincih; za nakladalne postaje ob žel. progi Puconci-Hodoš: inž. Eiselt Erik, sreski kmetijski referent v Murski Soboti; za srez Dolnja Lendava: Lipovec Janko, sreski kmetijski referent v Dol. Lendavi; za nakladalno postajo Ljutomer: Žnidarč Jakob, sreski kmetijski referent v Ljutomeru; za srez Brežice: Mohorčič Vladimir, sreski kmetijski referent v Brežicah.

V krajih, za katere ni postavljen komisar, izvrši pregled in razredbo sadja komisije za najbližje kraja ob izvoznikovih stroških za pot; če bi tega ne bilo, pa sreski kmetijski referent. Za svoje delo prejema člani komisij in komisarji nagrade v znesku Din 80 na dan iz sredstev državnega budžeta.

Tukajšnja odredba z dne 10. sept. 1931, VIII. No. 4891-17, se razveljavi in člani komisij ter komisarji, imenovani s to odredbo, se razrešujejo dolžnosti, kolikor niso s prihujočo odredbo vnovič postavljeni v funkcijo.

Eksplodizija na francoski podmornici
Pariz, 27. septembra. Na krovu francoske podmornice »Persee« se je dogodila huda eksplozija. Vzroki so še neznani. Prišlo je 5 žrti, ki so podmornico spravili v bližnjo luk. Na krovu podmornice je deset ranjenih.

Nov polet »Zeppelina«
v Južno Ameriko
Friedrichshafen, 27. sept. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je davi startal k svojem letenju sedmemu poletu v Južno Ameriko. Na krovu je samo osem potnikov.

Borzna poročila.
LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2309.01—2320.37, Berlin 1365.41—1376.21, Bruselj 796.91 do 800.96, Curih 1108.35—1113.85, London 198.47—200.07, New York ček 5723.47 do 5758.73, Pariz 225.27—226.80, Praga 170.12 170.98, Trst 294.40—296.80.
INOZEMSKA BORZE.
Curih: Pariz 20.32 in pet osmink, London 17.98, New York 518. in sedem osmink, Bruselj 71.90, Milan 26.60, Madrid 42.47 in pol, Amsterdam 206.37 in pol, Berlin 123 in pol, Sofija 3.73, Praga 15.35, Varšava 58.13, Bukarešta 3.06.

Nj. Vel. kralj na niški osnovni šoli

Nj. Vel. kralj je posetil šolo med poukom in se delj časa razgovarjal z učitelji in učenci

Niš, 27. sept. AA. Pred 14 dnevi je bila na svečan način otvorjena nova ljudska šola v Nišu, zgrajena ob 10letnici vladanja Nj. Vel. kralja. Novo poslopje je zato dobilo tudi njegovo ime. Pri otvoritvi novega poslopja je zastopal Nj. Vel. kralja general Veljković.

Nj. Vel. kralj je izrazil željo, da poseti to šolo še med svojim bivanjem v Niški banji in v času, ko bodo učenci v šoli.

Včeraj popoldne je prišel Nj. Vel. kralj iznenada. Sprejemali so ga maršal dvora general Dimitrijevič s suito. Pri vstopu v šolo sta kralja pričakovala in pozdravila predsednik niške občine inž. Caldarevič in šolski upravitelj Nedeljković. Kralj je bil zelo dobro razpoložen in je izrazil željo, da poseti vse razrede. V spremstvu šolskega upravitelja je nato vstopil v posamezne razrede in prisostvoval pouku. Deca je odgovarjala na vprašanja, ki so jih stavili učitelji in učiteljice in tudi na vprašanja, ki jih je zastavljal Nj. Vel. kralj sam. Kralj je bil izredno zadovoljen z bistrimi odgovori dece in je ostal v vsakem razredu po 10 do 15 minut. Posebno zadovoljen pa je bil s četrtim dekliškim razredom, v katerem poučuje učiteljica Milka Stojković. Učenke so imele pisanje in kralja je presenetil izredno lep in čist način pisanja teh učenk. Učenka Desanka Vidojkovičeva je kralja pozdravila s pesmico »Pozdrav kralju« od Bogumila Tonija. Kralj je med recitiranjem sedel na mesto, kjer je sedela

učenka Vidojkovičeva. S pozdravom in z ljubko pesmico je bil tako zadovoljen, da je učenko objel in poljubil. Kralj jo je vprašal, kako napreduje v šoli in kje so ji roditelji. Nato je kralj vprašal učiteljico: »Zakaj ste izbrali baš to učenko, da me je pozdravila? Ali je ta učenka najboljša v vašem razredu?« Učiteljica je odgovorila, da je bila izbrana, ker zna najlepše recitirati, da pozdravi kralja v imenu vseh učenk. Podobno se je kralj pomudil tudi v drugih razredih, kjer je bil z učnimi uspehi in z odgovori učencev prav zadovoljen. Kralj je dal izraza svojemu zadovoljstvu z učenci in učitelji tudi pri odhodu in je v znak svoje naklonjenosti izročil predsedniku občine 10.000 Din za siromašne otroke te šole. V imenu učiteljev, učiteljic in dece se je Nj. Vel. kralju za poštitev in za velikodušni dar zahvalil upravitelj šole Nedeljković.

Ko je kralj bil v razredih in prvem nadstropju, so se učenci v pritličju zbrali na hodnikih in stopili v špalir. Ko je kralj odhajal iz šole so mu učenci in učenke priredili navdušene ovacije. Medtem se je tudi pred poslopjem zbrala velika množica, večinoma delavcev in delavk, ki so se vračali z dela. Priredili so kralju navdušene ovacije. Učenka nekega razreda je kralju pred vstopom v avtomobil izročila šop cvetja. Kralj se je nato vrnil v Niško banjo.

Kriza britanske vlade?

Na jutrišnji seji vlade bo prišlo do odločitve glede nadaljnjega sodelovanja liberalnih ministrov

London, 26. septembra. AA. Baldwin je imel danes precej dolg razgovor s predsednikom vlade Macdonaldom. Domnevajo, da je v teku dneva konferiral tudi z drugimi člani kabineta.

Seje vlade, ki se bo vršila jutri, se udeleže vsi ministri. Na seji kabineta Samuel in Archibald Sinclair sporočila svoj sklep glede nadaljnjega sodelovanja v vladi. Po drugi strani pa se nameravajo danes sestati v Londonu člani Simonove skupine nacional-

nih liberalcev, da bodo razpravljali o ministrijski krizi. Ker je John Simon v Ženevi in se vrne šele v sredo, bo seji najbrž predsedoval Hoare Belisha, parlamentarni tajnik trgovskega ministrstva. Vključ temu, da varujejo vsi prizadeti ministri najstrožjo diskrecijo, se zdi vendarle verjetno, da se Simon in Runciman ne bosta pridružila protestu sira Samuela in Sinclaira proti zakonodajnim ukrepom, izvirajočim iz ottawskih dogovorov.

čili datum in kraj, kjer se bo konferenca vršila.

Gömbös bodoči predsednik madžarske vlade

Budimpešta, 27. septembra. s. Po informaciji »Magyarország« je sedaj zopet hrvatski minister Gömbös najprej kandidat za ministrskega predsednika. Gömbös je tudi pripravljen sprejeti sestavo vlade. Kakor javlja isti list dalje, se je grof Bethlen popolnoma izločil iz pogajanj za rešitev krize in da je zopet odpotoval iz Budimpešte.

Nazadovanje hitlerjevcev

Berlin, 27. septembra. AA. Čeprav se iz tega ne da dojeti izvajati še nikakoli zaključki, je vendar zanimivo ugotoviti, da se je v nedeljo prvič zgodilo, da so hitlerjevi pri občinskih volitvah nazadovali. Dobili so namreč v Rodenslebu 188 glasov, dočim so jih pri zadnjih volitvah imeli 378. Socialisti so dobili 370 (277), meščanska koalicija pa 158 (79).

Uradne ure pri državnih in banovinskih uradih

Ljubljana, 27. septembra. AA. V uradih kraljevske banke uprave bodo uradne ure od 1. oktobra dalje od 8. do 14. ure, v uradih sreskih načelstev in policije pa od 8. do pol 13. in popoldne od pol 16. do 18., v sobotah pa od 8. do 14. ure.

Atentat na plesišču v Kalkuti

Kalkuta, 27. septembra. S. Sinoči so indijski teroristi izvršili bombni atentat na evropski klub v Citagongu, v katerem so imeli baš plesno prireditev. Teroristi so vrgli v dvorano več bomb in oddali na plesalce celo salvo revolverskih strelcev. Dve ženi sta bili ubiti, osem moških hudo ranjenih. Napadalcu so v splošni zmešnjavi zbežali, vendar pa so policijski organi ustrelili enega izmed atentatorjev. Ko so ga preiskali, so dognali, da je to neka indijska študentka, ki se je preoblekla v moškega, da bi se tako izognila policijskim organom, ki so jo zasledovali že zaradi nekega drugega političnega umora. Policijske oblasti so izdale stroge varnostne ukrepe, da bi zaščitile Evropece.

Katastrofalen požar

Varšava, 27. sept. Velikanski požar je včeraj uničil vas Dmytry v Lvovskem okrožju. Pogorelo je 156 hiš z vso zalogo pridelkov in skoro vsa živina. Požar je nastal v času, ko so bil ljudje v cerkvi.

Hoover — angleški državljani?

London, 27. septembra. AA. »Evening Standard« doznava, da je angleško notranje ministrstvo odredilo, naj se v Londonu pregledajo sezname državljanz, da se ugotovi, ali je ameriški predsednik Hoover res angleški državljani, kakor to trdi v Ameriki na sedanjih volilnih kampanji. Pravijo namreč, da je bil g. Hoover od l. 1911 do 1915 zapisan v angleških volilnih seznamih.

Svetovna gospodarska konferenca že letos?

Pariz, 27. septembra. AA. Po vesteh iz Londona tamkaj govore, da se utegne velika mednarodna gospodarska konferenca sestati še pred koncem tega leta. Odbor za priprave se sestane v Ženevi 3. oktobra t. l. pod predsedništvom angleškega zunanjega ministra Johna Simona. Pri tej priliki bodo tudi dolo-

Novomeške občinske zadeve

Vprašanje električnega toka — Vodovod je preobtežen

Novo mesto, 25. septembra. Prošli teden je zboroval mestni občinski zastop v sejni dvorani pod vodstvom mestnega župana dr. Režeka. Iz obširnega njegovega poročila posnemamo le nekatere glavne stvari.

Za novomeško občino najbolj pereče vprašanje je pač nabava električnega toka za razsvetljavo in vodovoda. Kramjske deželne elektrarne so napravile traso projektiranih prog in delajo zdaj na proračunu, ki bo v treh tednih gotov. Novo mesto postavi vod zase in za one vasi, ki so oddaljene po tri kilometre od projektirane proge. V tem smislu sta bili tudi vprašani v poštev prihajajoči občini Prečna in Šimihel-Stopiče, ki naj bi izrekli svoje mnenje glede vključitve nekaterih vasi v električno omrežje in se izjavili glede tozadavnega kritja. Občina Šimihel-Stopiče soglasno je navedla vse v poštev prihajajoče vasi, dočim se zdi občini Prečni električno omrežje preozko in želi razširjenja istega. To pa v današnji gospodarski stiski nikakor ne bo mogoče, kot je tudi veliko vprašanje, kdaj bo realiziran načrt elektrifikacije Novega mesta in okolice po novem projektu.

Podobno je z mestnim vodovodom. Trideset let nekako obstoja in je bil tedaj zgrajen za 3200 do 3400 oseb z dnevno uporabo sto litrov vode na glavo. Danes pa mora preskrbovati 5150 prebivalcev, kar znači nad polovico prirastka. Večine so bile pritožbe zaradi pomanjkanja vode v gotovih predmestnih delih, večini so bili stroški. Sedaj je dal mestni obč. odbor preiskati vodovod po strokovnjaku inž. Petroviču iz Ljubljane, ki je ugotovil, da je obstoječi vodovod daleko preobtežen in ne more zadostno služiti vsemu mestu. Črpalna naprava je zadostna, potrebno pa bi bilo napeljati še nov cevovod za severni del mesta kotodvorsko predmestje in Bršljin. Pri uporabi 125 mm cevi bi znašali stroški 400.000 Din, pri 150 mm cevi pa 480.000 Din, s čimer bi bil vodovod spravljen spet v normalno stanje. Mestna občina je med tem že naročila 26 poskusnih vodovodnih števcev, ki jih bo sedaj montirala na iztoke med dnevnimi vestni navedenih hiš. Od efekta, ki ga bodo izkazali vodni števci, je odvisen ves nadaljnji potek zdravljenja novomeškega vodovoda. Kakor bo pač boljše in ceneje, to se bo naredilo. Trenutna sodba za in proti je še nemogoča.

Pri regulaciji Florjanskega trga se je eksproprijiralo del Seidlovskega vrta. Ta 69 kvadratnih metrov obsegajoči svet je bil zdaj po sodno zapreženih cenah cenjen na 80 Din m², kar znaša 5520 Din.

Županovemu poročilu je sledila določitev zastopnikov v krajevni šolski odbor za strokovno nadaljevalno šolo v smislu pa-

ragrafa 303 obrtnega zakona. Določeni so bili sledeči gg.: za mestno občino kot županov namestnik Martin Mačko, Obrtno društvo se povabi, da pošlje svojega delegata, za obrtni odsek okrožnega odbora trg. in obrtne zbornice in Ljubljani Jože Pavčič, dalje dr. Ignacij Pavlič, zdravnik okrožn. urada za zavar. delavcev, Jože Klemenčič, predsednik kolektivne zadruge, Karel Jevšek, preds. mizarске zadruge, Nace Mali, preds. čevljarске zadruge in Jakob Preželj, preds. kovinarske zadruge. V gradbeni odbor po paragrafu 106. gradb. zakona so bili izvoljeni gg. dr. Marjan Polensek, inž. Vladimir Petrov in Franc Bernard.

Na predlog kr. banske uprave, da krije mestna občina izdatke samostojnih zdravstvenih občin proti pobiranju 10 odstotne zdravstvene doličade, se obč. odbor v bistvu izreče zanj, toda le do višine 5 odstotkov. Istočasno stornira občinski odbor tudi svoječasni svoj sklep za zdravstveno občino, če dobi žensko bolnico, ker je ta pogoj odpadel.

Skleno se parcelirati v stavbišča in razprodati reflektantom mestni svet ob cesti za starim pokopališčem od Perkove hiše do ceste na Liki. Zidalo se bo tam v strnjenejšem sistemu. Vsi, ki bi si hoteli postaviti na onih prostorih za razvijajoče se letoviško Novo mesto in za bodoči najljepši novomeški trg primerne stavbe, naj se prijavijo mestni občini. Ta si pridrži pravico, da stavi glede velikosti in lica bodočih hiš svoje pogoje. Istotako se bo parceliralo staro sejmšče v Kandiji, ki ga je mestna občina ponudila vojni upravi za zgradbo vojašnice. Ker se doslej za to še ni nič storilo in ker je prostor v to svrhu baže tudi premajhen, se prvotni sklep ukinje in prostor zazida z ličnimi vilami. Pomudnikov je že dovolj.

Izvršila se bo kanalizacija Gornje Kandije, ako posredniki hiš ob cesti na lastne stroške izkopajo jarek na odpadajočem jarm svetu, ali pa, če prevzamemo vsaj četrtino stroškov. Cevi da občina.

V sledeči tajni seji je bilo več prošent mestnih uslužbencev za stalno namestitvev odloženih na prihodnji proračunsko sejo. Ugodilo se je pritožbi g. Jakoba Štalercarja proti odmeri občinske davščine na kazala in reklame, dve drugi pritožbi pa sta se kot neutemeljeni zavrnili.

Društvu »Krk« v Ljubljani se prispeva 1000 Din k spominski plošči pisatelja Milana Pughla. Svečano odkritje plošče na Gorupčevi hiši v Kandiji bo v nedeljo 9. oktobra. Občini Trbovlje prispeva Novo mesto za vzdrževanje in prehrano brezposelnih delavcev 500 Din. Slednjič sklene občinski odbor poslužiti se zakona in izglasuje izgon štirih nadležnih, delomrznih in tuji lastni nevarnih postopačev.

razvoju tekstilne industrije na Čehoslovaškem in v Jugoslaviji. Odličnega tekstilnega strokovnjaka je pozdravil predsednik ČsKe besede svetnik g. inž. Emmer. Salon je bil nabito poln ljudi, ki so z zanimanjem sledili izjavam g. profesorja. V nedeljo se je odpeljal na Bled, kjer se ni mogel nadejati lepoti tega našega biserja. Potem bo obiskal tudi Maribor, kjer si ogleda tamkajšnje tekstilne tovarne.

Odličnega strokovnjaka in prijatelja Jugoslovenov najiskrejeje pozdravljamo v naši sredi.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 27. Zaprt.

Sreda, 28. Celjski grofje, red za sredo.

Četrtek, 29. Zaprt.

Petek, 30. Roksi, C.

Sobota, 1. oktobra: Zločin in kazni. Red D.

Nedelja, 2. oktobra: Marij. Izven.

Bratko Kreft: Celjski grofje. Jutri se ponovi Kreftova drama Celjski grofje. Omožarjamo, da se ta večer poslovi od našega gledališkega občinstva g. Gradiš, ki odhaja na nov angažma v Maribor. G. Gradiš je marsikateri lik našega repertoarja izvrstno kreiral in bil zelo priljubljen pri gledališkem občinstvu. Režija je pof. Šestova. Predstava se vrši za stalni abonma. Marcel Pagnolova komedija »Marij« ki se je vprizorila v prošli sezoni samo enkrat, je sprejeta na novo v dramski repertoar in se iga prvič v nedeljo, 2. oktobra ob 20. Avtor te komedije je znan našemu občinstvu po veluselnih komedijah »Velika abeceda«. Tudi v »Mariju« se izkaže za mojstra karakterizacije in drži publiko v napetosti in zanimanju do kraja. Naslovno vlogo igra g. Jan, v ostalem pa nastopa do malega vse dramsko osebje. Režija je vodil v prošli sezoni dr. Gavella, in je v njegovi odsotnosti prevzel vodstvo igre režiser Kreft. Predstava se vrši izven abonmaj.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 29. septembra: Hlapec Jernej. Premijera. Slavnostna predstava v proslavo 40letnice otvoritve opernega gledališča.

Izven.

Petek, 30. septembra: Zaprt.

Sobota, 1. oktobra: Fra diavolo. Premijera.

Izven.

Otvoritev operne sezone bo v četrtek dne 29. t. m. s premijero opere »Hlapec Jernej«, katero je napisal na podlagi Cankarjevega teksta mladi brnski skladatelj Alfred Mahovsky. Na izredno interesantno Cankarjevo delo »Hlapec Jernej in njegova pravica«, ki je preveden na več jezikov, je opozorila Mahovskega prevajalka gospa Jirku, s katero se je srečal na letovanju ob Vrbskem jezeru. Mahovsky je Cankarjev tekst sam priredil za svoje delo in napravil 7 slik, kakor sam pravi; v slike neizprozne poslednosti, mračnega ognja in prepričevalnega nastojanja. Še predno je Mahovsky dovršil orkestralno partituro je nenadoma umrl v Brnu dne 17. aprila 1932. Mahovsky je rodom iz Brna in potomec znane moravske glasbene družine. Uveljavil se je kot skladatelj že tekom svojih študij in napisal več del, ki so bila ponovno javno izvajana. Poslednje čase je deloval kot korepetitor in kapelnik nemškega gledališča v Brnu. Da bi se njegovo operno delo izvajalo tudi v domovini Ivana Cankarja zato se je sam zanimal in je že lanske poletnice poslal opernemu ravnatelju gospodu Mirku Poliču klavirski izveček svojega najnovejšega dela. Premijera je bila kratko po skladateljevi smrti 30. maja letošnjega leta v Brnu. Glavno, lahko rečemo ogromno partijo »Hlapec Jernej«, nosi pri naši premijeri odlični član naše opere baritonist gospod Primožič. Znanost njegove vrline in odlične sposobnosti, katere je že ponovno dokazal, posebno pa pri vprizoritvi Kogojevih opere »Črne maske«, ko je skoraj vse slonelo na njegovih ramah. Tako je tudi s Hlapcem Jernejem in prepričani smo, da nam bo podal izvrstno kreacijo, katero bo v celoti uveljavil s svojo glasovno pa tudi igralsko kvaliteto.

Prvi nastop g. Julija Betetta v naši operi. Po dveletni odsotnosti in delovanju v Monakovem se je vrnil gospod Julij Betetto v Ljubljano. Prvi nastopi sedaj v vlogi »Potepuha« v Mahovskega operi »Hlapec Jernej«.

Naslednja operna noviteta letošnje sezone je Auerjeva opera »Fra Diavolo«. Premijera je v soboto, dne 1. oktobra.

Z nožem nad prodajalca srečk

Zagorje, 26. septembra.

Kotredčiki gasilci, ki so zagorski sodsedje, so priredili veselico s srečolovom. Agilni gasilci pa so vzeli srečke v predpogoju. Tako tudi gasilec g. Herle. Pa je že tako; kdor jih bolj ponuja, ta jih več razpeča in s tem koristi svojemu društvu. Herle je sponudil srečke znancem, ki jih je srečal med potjo. Tedaj sta prišla mlno dva brata Stenderja, Ivan in Miha. S prijazno besedo je omenil Herle, da išče Ivana in Miho sreča, ter jima je ponudil srečke v nakup. Brata sta prišla iz gostilne in sta bila precej korajžna. Nahrulila sta Herleta, potem sta ga pa še dejansko napadla. Miha je gojdi na tla in začela sta se ruvati in valjati sredi ceste.

Tedaj pa je pamil nad Herleta še Ivan, ki je potegnil iz žepa nož. Najprej je udaril nesaročnega gasilca po glavi, potem pa mu je še porinil nož v levo roko. Herletu je moral nuditi pomoč zdravnik. Napadaleca sta mu strgala tudi obleko.

Izpred sodišča

Zagovornik: Zagovarjal sem vas, kakor svojega sina.

— Kaj je vaš sin tudi tak falot?

Rodbinska zadeva

— Papa, ali se bojiš velikega psa?

— Prav nič, Janezek, prav nič.

— Kaj pa leva?

— Tudi ne, sinko.

— Torej se bojiš na vsem svetu samo mamice.

Prvi slovenski zvočni film

Ljubljana in njeno življenje v živi sliki in besedi

Ljubljana, 27. septembra.

Pa smo ga dobili, tako težko pričakovani prvi film o Ljubljani in povrh še zvočni. Ni šala videti samega sebe na filmskem platnu in slišati svoj glas, ki ostane, ko govoreč želi davno ne bo več med živimi. Tako ovokovečenje je pač vredno, da človek nekaj žrtvuje, če drugega ne, da se pride vsaj gledat in poslušat v kino. In prav nič ne dvomimo, da bodo to radi storili vsi, ki so bili tako srečni, da so prišli v prvi slovenski zvočni film. Le škoda, da jih je toliko in zbranih od vseh vetrov, da vsi filma ne bodo mogli videti.

Film se imenuje »Bela Ljubljana« in domači filmski družbi »Svetloto« gre zanj vse priznanje, saj si učinkovitejšega propagandnega sredstva za Ljubljano ne moremo misliti. Že začetek, deček s harmoniko, ki prav srčkano zaigra, je tako pristno slovenski, da takoj veš, da boš videl res nekaj domačega. Film so izdelovali med velikimi prireditvami v Ljubljani, ki smo jih imeli letos ob jesenskem velesejmu. Zato je bilo mesto izredno živahno in razgibano, kar se pozna tudi filmu in pa seveda nič manj ljudem. Lep šopek naših šeg in navad, naše domačnosti in pa lepota

našega mesta je zbral »Svetloto« v film, ki je kot pervenec na višku. Krasni so prizori, posneti iz naših domačih letal, film nam kaže Ljubljano tako lepo in veliko, da bi človek ne verjel, da vidi še nedavno dolgo vas. Vse zanimivosti Ljubljane, vse njene pomembnejše zgradbe in naprave, vse arhitektonske znamenitosti vidimo na filmskem platnu, pa ne samo to, tudi naše najmarkantnejše može, naše župana, ato Žitliha, dobrodušnega Schreva, kako čofa po vodi v kopašišču Mirije, srečanje Danila z Betetom, ko gresta pod Rožnikom na cviček in kranjske klobase, in še mnogo takih zanimivih prizorov iz našega domačega sveta nam kaže film »Bela Ljubljana« poleg revije narodnih noš, živinske in pasje razstave, intimne svečanosti vrh nebotičnika itd.

Družba »Svetloto« je storila Ljubljani s filmom veliko uslugo, saj bo šlo naše mesto zdaj v svet tudi v živi sliki in besedi, kar zaleže mnogo več, kakor pa vsaka pisana propaganda. Vso pohvalo zasluži tudi ZKD, ki je poskrbel, da si bodo ljudje lahko ogledali ta zares krasni film. Film je od danes na sporedu ZKD v kinu Matici.

Bela Krajina je oživila

Ljubljana, 26. septembra.

Uspeh propagande ki se je v zadnjem času pričela za lepo Belo Krajino, je dokazno tudi upravičenost. Vse kaže, da ta območje kotiček naše rodne grude sedaj res hoče in dela za svoj napredek. Dela v podvojenem tempu, da nadoknadi preje zamujeno. Naši časopisi, ki s svojo gostoljubnostjo potom člankov podpirajo stremeljenja Bele krajine za napredkom, enako zaslužijo vso pohvalo. Koristijo pa tudi sebi, ker bodo ljudje z mnogo večjim zanimanjem segali po njih, če bodo posvečali tudi njim del pozornosti.

Slabo vreme, zlasti deževna sobota, ni imelo nikakega vpliva na izletnike. Izletniški vlak na Dolensko je bil zopet nabito poln. Vreme je enako pokazalo dovolj dobre volje, ker je bilo res ves dan izletnikom naklonjeno. Mnogo jih je izstopilo že v Semicu in Črnomlju; to pot v Metliki manje, ker pač ni bil prirejen noben skupen izlet, nego je bila ta nedelja v Metliki posvečena predavanjem za tamošnje ljudstvo. Agilni ljubljanski Belokranjci gg. dr. Fux, dr. Kambič in g. Kafol so priredili več zanimivih predavanj o spravljanju mošta in vina, o sadjarji, pogozdovanju in važnosti medsebojnega združnega dela. Predavanju so z živahnim zanimanjem in odobravanjem prisostvovali kmetje iz skoro vseh belokranjskih občin. Enako živahna je bila debata o tujsko prometni propagandi in tujskem prometu. Poleg drugih belo-

kranjskih odličnjakov je prisostvoval predavanjem tudi sreznik načelnik g. Kalafari, ki je od svoje strani obljubil v vsakem pogledu sodelovanje in pomoč, kar vsekakor zasluži pohvalo, ker le delu z združenimi močmi se obeta in je tudi zagotovljen uspeh. Do sedaj ravno možje na vodilnih položajih niso posvečali dovolj skrbi za čim večji napredek Bele krajine, pa je agilitno g. Kalafarija tem bolj razveseljava in daje mnogo upa v boljšo bodočnost iste. Oreh je sicer trd, vendar pa bodo z združenimi močmi vse težave premagane. Zale, da dosedaj ni tudi Črnomelj pokazal dovolj aktivnosti za skupno delo.

To nedeljo je priredila skupen izlet v Belo krajino tudi ljubljanska »Grafika«. V simpatičnih Vidošičih nad Drašiči so preživeli lep dan pri pečenem janjčku in odličnem vinu. Šele kasno ponoči so se vrnili v Ljubljano z oblubo, da lepe odmotne kraje spet kmalu obiščejo.

Iz vsega se vidi, da je doslej zaspana Bela krajina oživila. Tamošnji ljudje so sami uvideli veliko korist tujskega prometa, pa so sedaj navdušeni za čim intenzivnejše delo. Zlasti žele skupno sodelovanje z dolensko »Zvezo za tujski promet«, ki bo lahko propagandi posvetila res največjo pozornost in mnogo stori za napredek teh krajev.

Vso našo javnost bo le razveselil čim večji napredek Bele krajine, ker ga iste res zasluži in potrebuje.

R-y

Kdor zaničuje se sam, Podlaga je tujevi peti

Ali res ne verujete, da izdeluje

tovarna
TEOKAROVIC,
PARAČIN

najfinejša sukna iz čiste volne po cenah, ki bodo preprečile uvoz inozemskih izdelkov. Obiščite skladišče tovarne: Gradišče št. 4. — Na drobno in debelo!

Izpred malega senata

Tatvina ameriških prihrankov

Trije najuglednejši ljubljanski mojstri so bili dan pred malim senatom, seveda ne da bi se zagovarjali, temveč da bi dokazali, kako je že na osem mesecev in tudi pet let zaradi tatvine kaznovani Kos France iz Zalaga ponoči ob 28. na 29. junija tega leta vliomil pri sosedih Franciški Dobroti v Spodnjem Kašlju, prežagal križ na oknu ter z diletom in kleščami odprl kovček, da je lahko vzel 16.000 Din iz njega. Denar je France Dobrota dobila iz Amerike od pokojnega moža ter si je varno prihranila 13.000 Din za stara leta, a trije tisočaki so bili iz njenega nekake Tomiške Albinu. Ukradenega denarja niso našli nikjer.

Obtožene se je zagovarjal z alibijem, češ, da je bil tisti večer do 23. v gostilni svojega gospodarja Plevnika, nato je pa šel na hlev spat. Tudi ponoči ob 25. do 26. junija nikakor ni mogel pripraviti vloga, da bi bil nažagal železni križ v oknu, ker je bil tisto noč pri svojem dekletu.

Ker je bila razprava že preločena, so izvedenci corpora deliti že natanko poznali, zato so pa gg. Anton Rojina, Bricelj Ivan in Josip Rebek kot izvedenci soglasno izjavili zaradi dieta in barve ter žaganja križa, da je sum popolnoma upravičen. Navzlic duhovitemu in logičnemu zagovoru je bil France Kos obsojen na 4 leta robove, 5 let izgube častnih pravic in na plačilo odškodnine. Ko mu je bila pa predčana razsoda, jo je odločno odklonil: Ne prevzamem nič!

Krepka šala

Jožkovčev Krepka šala iz Viševka pri Starem trgu in kurjač Ibić Franc sta si rada nagajala na žagi v Podcerkvi. Ko je pa 25. junija Ibić očital kanonirju Stanku Kotevarju, da ni bil soldat, ga je ujezilo, da je spustil cepin v blato in okropil nagajivca. To mu je zagnal v šali kos lesa v hrbet, da je Kotevar zamahnil s cepinom in nehote kresnil po glavi. 10 cm je bila dolga udrtina in hudo so se Ibiću pretresli možgani. Ibić se je po pozdravil ter pri sodniji izjavil, da zaradi udarca ni prav nič hud na obtožena in da tudi zahteva le povrnitev stroškov za pot v Ljubljano, ker je Kotevar siromak, kakor on sam. Na vse te lepe be-

se je Ibić tudi prisegel, zato je pa imel zagovornik dr. Ktepec lahko delo, da je bil obtoženi obsojen le zaradi maloparnosti, ker je brez namena poškodeval Ibića, na en mesec zapor. Obsojenec je bil pripravljen nastopiti kazni takoj, ker ni na žagi dela in zaslužka, da nima denarja niti za nazaj, gospodje sodniki pa njegove poudbe niso mogli sprejeti, ker so predpisi, da vsak kaznenec mora imeti denar za hrano za tri dni.

Beležnica

Koledar.

Danes: Torek, 27. septembra katoličanski; Kozma in Damjan, Radomir, pravoslavni 14. septembra.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Simfonija Ijubezni.
Kino Ideal: Sree med dolarji.
ZKD: »Bela Ljubljana« ob 18. v kinu Matici.

Dežurne lekarne.

Danes: Dr. Picoli, Dunajska cesta 6 in Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 27. septembra.

Kronika zadnjih dni je zopet v znamenju številnih pretopov in pobojev, kar je vse posledica preoblike zavžitega alkohola, ki se v njem zadnje čase potaplja naš narod. Včeraj popoldne je ljubljanska bolnica sprejela tri ranjence, ki so jo skupili v pretepu v nekem vinočetu na Smartinski cesti. Tam je namreč popoldne popivala večja družba delavcev iz »Štofoglajca«, vino im je stopilo v glavo in nenadoma je med njimi nastal prepri, ki mu je sledil pretep. Med pretepom je delavec Alojzij Ančnik potegnil iz žepa nož, drugi so priskočili in mu ga hoteli izvit iz rok, v naslednjem metu so pa bili trije ranjeni. V bolnico so prepeljali Alojzija Ančnika, ki je bil ranjen v levo roko, delavca Franceta Parhala, ki je dobil več ran po vsem telesu in delavca Jožeta Strazišarja, ki je dobil sunek z nožem v obraz.

V zadnjih dneh je bilo policiji prijavljenih več tatvin. Mesarskemu pomočniku Petru Mlakarju je nekdo 24. t. m. odpeljal v Židovski ulici 600 Din vredno kolo. — Krojaški pomočnik Ivan Kunšek je prijavil, da mu je nekdo iz njegovega prejšnjega stanovanja v Aljaževi ulici 3 ukradel rjavo obleko, par lakastih čevljev, klobuk, dva para nogavice in delavsko knjižico v skupni vrednosti 1000 Din. — Posesnik in gostilničar Viktor Kalan je našel te dni v svoji kleti na Poljanski cesti št. 52 kolo, ki je bilo najbrž kje ukradeni in tam začasno spravljeno. Kolo, ki je vredno okrog 500 Din, je izročil policiji. — Posesnikovi ženi Franciški Stergarjevi iz Zalaga, je nekdo na Vodnikovem trgu odpeljal 125 Din vreden voziček.

Spominjajte se slepih!

40 letnica našega opernega gledališča

Nekaj iz njegove zgodovine. — Proslava jubileja bo v četrtek

Ljubljana, 27. septembra.

Ljubljana je imela stalno, tako zvano Stanovsko gledališče od leta 1765 dalje. Stalo je na Kongresnem trgu, kjer je danes poslopje Filharmonične družbe. Stanovsko gledališče je po pogorelo dne 17. februarja 1887. leta in deželni zbor kranjski je že 22. oktobra 1888 sklenil, da postavi na deželne stroške novo gledališče poslopje. Zato je odbil ponudbo nemškega gledališkega društva v Ljubljani, ki je izjavilo, da postavi gledališče na lastne stroške, ako zagotovi deželni zbor prejšnjim posestnikom lož tudi v novem gledališču za 20 let neomejeno ložno pravico, in da se določijo slovenskim predstavam največ po 4 dnevi na mesec.

Deželni odbor je razpisal napravo načrtov za novo gledališče in sprejel osnutke, ki jih je napravil deželni inženjer Hrasky in arhitekt Hrubil. Prvotni načrt je predvideval v notranjstvi 4 nadstropja. Njegova izvedba bi stala 240.000 goldinarjev, kar pa je bilo po mnenju deželnega odbora preveč in so se morali izdatki zmanjšati na 190.000 goldinarjev. Določeno je bilo, da bo stalno novo gledališče na sedanjem Krekovem trgu. Toda krajevni ogled se je izrekel proti temu. Zato se je pozneje sprejela ponudba ljubljanskega veletržca I. C. Mayerja, ki je ponudil deželnemu odboru v nakup svoj dvorec na Tržaški cesti. Ta dvorec je bil kupljen v prvi vrsti s podporo, ki jo je dovolila Kranjska hranilnica. Dne 16. junija, 1890 se je na tem prostoru izvršil krajevni ogled in kmalu za tem so bila oddana tudi vsa prva dela. Zidarska dela je prevzel tržek Tönnies, s pogojem, da mora biti zgradba pod stroho do 1. novembra 1890. Ostala dela so prevzelo po veliki večini domače, ljubljanske trdkve, v kolikor to ni bilo mogoče, pa razne dunajske trdkve. Temeljni kamen je položil takratni deželni glavar dr. Poklukar dne 19. oktobra 1890. leta. Novo gledališče je bilo v vsakem oziru veledostojno opremljeno in so se posebno domače trdkve — kazale, da so kos vsem nalogam. Največja škoda za stavbo je bila, da deželni zbor ni dovolil kredita za napeljava električne razsvetljave, kar je predlagal poslanec Ivan Hribar, ampak se je porabljal v vsem gledališču prva leta plin kot razsvetljevalno sredstvo.

Gledališče je zidano v strogem renesansem slogu s številnimi umetniškimi okraski. Glavne, genija na vrhu portala in oba kipa v vdolbinah (veseloigro in žalostigro) je izdelal akademični kipar Vekoslav Gangl, ki je napravil v Ljubljani med drugimi tudi Vodnikov in Valvasorjev spomenik.

Odličen gost na Gorenjskem

Kranj, 26. septembra.

Te dni se mudi na Gorenjskem profesor češke tehniške visoke šole v Brnu g. inž. Bohumil Vlček. Povabil ga je ravnatelj drž. tekstilne šole v Kranju g. dr. ing. Franjo Kočvar. Vsi strokovni učitelji naše tekstilne šole so se namreč izobrazili v Brnu, kjer jim je šel inž. Vlček vsestransko na roko. Ravnateljstvo ga je povabilo v Kranj, da se mu izkaže za vse to hvaležno in mu pokaže uspehe in napredek naše strokovne šole. G. inž. Vlček je bil svoj čas inšpektor vseh tekstilnih šol v Čehoslovaški republiki. Je danes najboljši poznavalec in strokovnjak za tekstilno in papirniško stroko industrije. Med drugim je tudi glavni urednik ugledne čehoslovaške revije »Tekstilni obzori«.

Pretekli petek je prisel v Kranj, kjer je najprej obiskal tekstilno šolo. Čutil se je, da je ta zavod, ki je še tako mlad, tako popoln in vzoren. Ogledal si je tudi obe največji tekstilni tovarni v Kranju, Jugoslovensko in Jugobruno, ter se je zelo pohvalno izrazil o napredovanju tekstilne industrije v Kranju, potem ko si je ogledal natančno vse obrat v obeh tovarnah. Bil je tudi v Trzinu v tovarni Glanzmann in Gaesener ter v Vevčah v papirni tovarni. Bil je tudi pri dekanu tehniške fakultete v Ljubljani, g. prof. dr. Alojziju Krahu, ki mu je razkazal našo tehniko. V petek popoldne se je sestel v prostorih tekstilne šole z odborniki češke besede in Jugoslovensko-čehoslovaške lige. V soboto zvečer je g. inž. Vlček predaval zbranim članom obeh društev v salonu hotela Jelen. Predaval je o

Danes premiera in krstna predstava v naši državi!

Richard Tauber

poje vlogo Cavaradossija iz opere „TOSCA“

v svojem najnovejšem, na najlepših arijah bogatem zvočnem filmu

Simfonija ljubezni

Film, ki bo očaral vso Ljubljano! — Naval in ogromno zanimanje! — Vstopnice omislite v predprodaji!

Predstave ob 4., 1/8. in 1/10.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Dnevne vesti

— Kongres ortopedov. Poročali smo že, da bo v Zagrebu 3. in 4. oktobra kongres ortopedov. Kongresa se udeležijo tudi mnogi češkoslovaški ortopedi. Svečana otvoritev bo v soboto ob 9.

— Podražitev pšenice. Iz Subotice poročajo, da se cene pšenice poskočile od 105 na 155 Din in da bodo najbrž še poskočile. Pšenica se je podražila zaradi slabe letine.

— Splitski peki stopili v centralno zadrugo v Ljubljani. Pekovska zadruga v Splitu je imela v nedeljo izredno glavno skupščino, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo zadruga odslej imenovala »Delavska pekovska zadruga« in da se priključi delavski centralni zvezi gospodarskih združenj Jugoslavije v Ljubljani.

— Za odpravo nočnega dela v pekarnah. V nedeljo so imeli pekovski pomočniki vrbske banovine v Banjaluki veliko zborovanje proti nočnemu delu v pekarnah. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva ratifikacijo vseh na prepoved nočnega dela v pekarnah nanašajočih se konvencij; te konvencije je ratificiralo že 26 držav.

— Gledališče se prelevi v kino. Varaždinski svet je sklenil oddati v najem mestno gledališče, kjer bo odslej kino. Gledališče je vzel v najem za pet let mehanik Josip Cezarec, ki bo imel v njem kino. Tudi znamenje časa.

— Zagrebška operna pevka bo pela s Tauberjem. Znana zagrebška operna pevka Vera Misita nastopa zdaj v Gradcu, kjer jo je sprejelo občinstvo z velikim navdušenjem. 29. oktobra nastopi kot Liza v operi »Dezela smehljaj«, kjer bo partnerica slavnega nemškega pevca Richarda Tauberja, ki ga tudi pri nas že dobro poznamo iz zvočnih filmov in ki ga bomo danes in naslednje dni zopet slišali v njegovem novem zvočnem filmu »Simfonija ljubezni«.

— Smrt ugledne posestnice, trgovke in gostilničarke. Na Viču je zatisnila včeraj po dolgi težki bolezni svoje blage oči. Da le naokrog znana posestnica, trgovka in gostilničarka ga. Ursula Róbežnik roj. Škander. Pokojna je bila vzor marljive, značajne žene in skrbne matere. Svoje otroke je vzgajala tako dobro, da so stopili v življenje z vsem najboljšim, kar more dati zlato materino srce otroku na življenjsko pot. Róbežnikova gostilna na Viču je splošno znana in priljubljena, kar je najboljši dokaz, kako dobro jo je pokojna gospa vodila. K večjemu počitku polže vrzno ženo jutri ob 16. na domačem pokopališču. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Ženski pokreti v Beogradu priredili začetek decembra tega leta razstavo jugoslovenske detje in mladinske literature. Prihodnje leto bo prinesen razstavi material v vsa večja mesta naše države, kjer delujejo društva »Ženski pokreti« torej tudi v Ljubljano, na kar že sedaj opozarjamo občinstvo, zlasti pa naša založništva. — Ženski pokreti.

— Dobava. Pri upravi smodnišnice v Kamniku se bo vršila 13. oktobra licitacija glede dobave 30.000 kg žvepla in 15.000 kg parafina; dne 24. oktobra pa glede dobave 100.000 kg kalijevega solitra, 20.000 kg parafina, 30.000 kg zavojnega papirja, 100.000 komadov kartonskih škafli, 20.000 kg smole, 10.000 bitumena, 10.000 aluminija in 10.000 kg olja za kamniti. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Prodaja raznega blaga. Dne 28. tm. se bo vršila pri glavni carinarnici v Ljubljani prodaja raznega blaga: steklo, kovine, gumijevno mleko, volnene in polsvilene tkanine, pliš, svila, slamniki, perilo, nogavice, železnina, igralne karte, vžigalniki, azbest itd. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Sarajevu in Skoplju, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 33, v Beogradu 32, v Splitu 30, v Sarajevu 28, v Zagrebu 27, v Ljubljani 24, v Mariboru 22 stopinj. V južnih krajih je kakor vidimo znova pritisnila polna vročina. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,5, temperatura je znašala 14 stopinj.

— Peskušen samomor. V Zagrebu si je hotel včeraj končati življenje 25-letni Albin Špeh. Prerezal si je žile na rokah in so ga prepeljali v bolnico.

— Žrtve odprave telesnega plodu. V Splitu je bilo zadnje čase več primerov odprave telesnega plodu. Polcija je uvedla preiskavo in je izsledila ženske, ki so se pečale s tem. Aretirala je tri in ugotovila, da so pripeljale pred dobrim mesecem

23-letno Gertrudo Radovniković v bolnico, kjer je pa čez dva dni v silnih mukah umrla. Preiskava je ugotovila, da so ji dale ženske neko sredstvo za odpravo telesnega plodu in da se je zastrupila.

— Očeta ustrelil. V vasi blizu Sremske Mitrovice je tragično končalo sovraštvo med Mato Maroševićem in njegovim sinom. Oče je hotel v prepiru udariti sina z lopato, sin je pa potegnil revolver in ustrelil očeta v prsa tako, da je obležal mrtev.

— Dve žrtvi tifusa. V Brodu je tifuz zahteval dve žrtvi. Umrla sta študent agronomije Josip Rukavina in mizar Luka Milas.

— V vseh družabnih krogih se zelo pazi na negovanje zobe. Smotrena nega ust je trajna uporaba znane in priljubljene Chlorodont zobne paste. Tuba Din 8.

— Belne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelj klasičnih učenih knjig pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Iz Ljubliane

— Lj. Promet v Vošnjakovici. Ker se tlakuje občinski del Bleiweisove ceste, se bo od srede. 28. t. m. dalje zaprl za vozovni promet ves ta del ceste. Da se pa omogoči zveza z gorenjskim tovarnim kolodvorom, se bo za ta čas odprla Vošnjakova ulica pod sledečimi pogoji: Z Gosposvetske ceste je prepovedan uvoz v to ulico in dovoljen samo izvoz; zabrana uvoza bo označena z mednarodno belordečo okroglo značko ob gostilni »Novi svet«. Kdor hoče z vozilom na gorenjski tovarni kolodvor, mora uporabiti Dvorakovo ulico, zaradi česar je Vošnjakovi ulici dvosmerni promet dovoljen v sektorju med Dvorakovo ulico in Bleiweisovo cesto, dočim se mora v sektorju med Gosposvetsko cesto in Dvorakovo ulico vzdržati brezpogojno le enosmerni promet. Vozniki naj po tej ulici vozijo z ozirom na njeno ožino kar najprejreje. — Po končanem tlakovanju občinskega dela Bleiweisove ceste se bodo doseganje prometne omejitve v Vošnjakovici ulici zopet vzpostavile.

— Lj. Sprejem bolnikov v sanatorij »Slajmerjev dom«. Trgovsko bolnišnico in podporno društvo naznanja cenj. občinstvu, da sprejema v svoj sanatorij »Slajmerjev dom« tudi privatne bolnike, in sicer vse kirurške in interne slučaje. Izvzete so nalezljive ter duševne bolezni in porodnice. V sanatoriju sta predvidena I. in II. razred in je cena določena za I. na Din 130, za II. pa na Din 100 dnevno. Privatni bolniki imajo v sanatoriju prosto izbiro zdravnikov in nosijo sami tozadevne stroške. Sanatorij je opremljen z vsemi modernimi zdravstvenimi napravami in komfortom, tako da je vsakemu pacientu zagotovljena najboljša in najsrbnejša bolnišnica in zdravniška nega.

— Lj. Tlakovanje cest. Na desni strani tramvajvskega tira je Celovska cesta tlakovana skoraj do mestne mitnice, na levi pa deloma polagajo robnike, na kar se bo tudi tam tlakovalo. Na Bleiweisovi cesti od Gosposvetske proti Dunajski cesti je cestišče deloma razkopano in izravnano, položeni so robniki ob razširjenih hodnikih. Zaradi preuredbe cestišča in hodnikov so podrli več lip in preložili požiralnike. Zaposlenih je bilo šteto delavcev. Ob ugodnem vremenu bo Bleiweisova cesta tlakovana v enem mesecu.

— Lj. Regulacija Ljubljane. Zadnje dni so začeli planirati in urejati desno bregovino pri Vodmatskem mostu in sicer tako proti Vodmatu, kakor tudi proti mestu. Da se gradnja škarpe pospeši, dovažajo že povečem obdelan kamen. Po Ljubljani ga prilepejo do zatvornice pri šentpeterski vojašnici, od tam naprej pa po tirnicah in vagončkih do kamnosekov in zidarjev. Od rečenih zatvornic proti šentpeterskemu mostu je označen levi breg, koliko ga bodo odsekali, da bodo strugo izravnali. Regulirana Ljubljana bo povzdignila vrednost sveta ob njej. Že zdaj gredo cene navzgor.

— Lj. Sokolsko društvo Ljubljana IV priredi v nedeljo 2. oktobra na kegljsko gostilne Putrih. Dolenjska cesta, tekmovalno kegljanje na dobitke. Začetek ob 10. uri dopoldne. Vstop prost. Vabimo vse članstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo, da poseti našo prireditev. — Zdravo!

— Lj. Gledališki list. Opozarjamo, da izdaja gledališka uprava tudi v letošnji sezoni za vsako premijero Gledališki list s primerno vsebino. Dosedaj so izšli Gledališki listi za premijere: Celjski grofje, Ro-

ksi, Zločin in kazni in Lopez. Jutri izide prva številka Gledališkega lista za opero Hlapec Jernej, v soboto pa Fra Diavolo. Gledališki list stane 2 Din.

— Lj. Esperantski tečaj za začetnike se bo otvoril v torek 4. okt. ob 19.30 v šentjakobski šoli. Vršil se bo dvakrat na teden in bo trajal 3-4 mesece. Učnina minimalna.

— Lj. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za sodni okraj se bo vršil dne 4. oktobra ob 20 uri v steklenem salonu kolodvorske restavracije.

— Lj. Pouk jezikov francoščine, angleščine, nemščine, španščine v skupinah in za posameznike. Prijave od 6.—7. zvečer. Beethovnova ulica 7, pritišče. — Prof. S. Jeras - Guinot. 497-n

— Lj. Hospitantinje na ženski obrtni šoli se sprejemajo do 4. oktobra.

— Lj. Torišče divjaškega napada na stražnika je bilo blizu neke gostilne na Glincah in ne na Viču, kakor je bilo navedeno v poročilu o tem žalostnem dogodku.

— Lj. Opozorilo občinstvu. Sv. Petra cesta med Resljevo cesto in Kolodvorsko ulico bo od jutri za promet zaprta.

PORTUGALKO
prvovrstno liter Din 11.—
NAMIZNO belo liter Din 8.—
toči gostilna

„PRI FAJMOŠTRU“
Ljubljana, Sv. Petra nasip

Iz Kranja

— »Senzacija« z ugrabitvijo g. Kocbeka. Davi je bila v javnost vržena bomba o nekakšni ameriški ugrabitvi znanega tovarnarja v Kranju g. Edmunda Kocbeka, ki naj bi bil v nedeljo popoldne v gozdu med Senčurjem in Brnikom ugrabljen na prav ameriški način. Razumljivo je, da se ljudje za to zanimajo, saj je g. Kocbek splošno znan in bi bila res senzacija, če bi ga neenkrat ugrabili. Izkazalo se je pa, da je vest o ugrabitvi navadna raca, ker g. Kocbeka nihče ni ugrabil. Ugledni tovarnar je znan kot izredno marljiv mož, ki je vedno intenzivno delal, pa mu je delo nekoliko zrahljalo živce in zadnje čase je kazal znake hude živčne razburjenosti. Zato so ga domači prepeljali v bolnico, da se njegovo ožamano zdravje popravi. To se je zgodilo sporazumno z zdravniki, ki so g. Kocbeka dolejši lečili.

— Uspeh koncert. Preteklo soboto zvečer se je vršil v gimnazijski telovadnici koncert, ki so ga priredili Karlo Rupel, violinski virtuos, Marjan Rus, operni basist in dr. Danilo Švara, operni dirigent. Koncert je sijajno uspel, publika je bila zelo navdušena in je z odobravanjem klicala umetnike ponovno na oder. Dvorana je bila lepo zasedena. Publika je bila res izbrana in je pokazala, da jih je v Kranju še nekaj, ki imajo smisel za koncerte, ki so pri nas tako redki pojavi.

— Velikodušnost. Kolo jugoslovenskih sester, ki marljivo deluje pod vodstvom ge. Inke Sabothyjeve, je darovalo tukajšnji dekliški narodni šoli za pouk v gospodinjstvu popolno kuhinjsko opremo. Od 1. oktobra dalje bo nabavljalo za ubožne učence in učence obeh naših narodnih šol mleko, ki se bo delilo vsak šolski dan v dopoldanskem odmoru. Kranjski meščani odobravajo to velikodušno delo.

Iz Novega mesta

— Vodovodne števec bo po sklepu zadnje občinske seje uvedla mestna občina v sledeče hiše: kmetijska šola na Grmu, samostan ubogih šolskih sester de. Notre Dame v Smihelu, moška in ženska bolnica, hoteli »Metropole«, Količ in Windischer, trgovci Kastelic v Kandiji, mesarja Koncilia in Dolenc, okroglo sodišče, Prosvetni dom (Kopališče), gostilna Košak, Osnovna šola, gimnazija, kavarna »Centrala«, trgovci Goleš, stanovanjska hiša mestne občine, tovarna Klemenčič, Fichtenauova in Bergmannova hiša na trgu kraljeviča Petra, sodavičar More, skladišče pivovarne »Union«, gostilna in mesarija Fabjan, dalje dobi števec ena izmed majhnih mestnih družin, zadnji pa bi bil najbolj na mestu za mehanično delavnico v zvezi z avtogarajo. Pripominjamo, da so to le poskušni števeci, ki ne bodo stali hišnih posestnikov niti pare in tudi vodovarji bodo plačevali kot doslej. Mestni občinski zastop se hoče na raznovrstnih stavbah in gospodarskih in podjetjih le prepričati o velikosti potrebnih vodovodov, da se bo moglo potem odločiti, kako bi se najracionalneje izboljšal mestni vodovod: ali z vsesplošno vpeljavo vodovodnih števecv ali z vključitvijo novega cevovoda. To pa bo vprašanje šole prihodnje pomladi.

— Strupen pajk je pilil neko kmečko žensko iz okolice. V nedeljo jo je po kopal. Tudi je več obolenj radi mušjih pikov. Neki šolarček ima od takega pika ves krastav obraz, lšče v potrebi pravočasno pomoči, da ne bo nesreče.

— Trgatev je še prezgodnja, za vinogradnika škodljiva in zato po zakonu prepovedana. Dovoljeno je trgati le portugalke in drugo samorodno grozdje. Pa še kdor je to že potrgal, se kesa, ker se kupčije razdirajo radi prekisle pijače. V soboto 1. oktobra bo javno razglašeno, kdaj se prične s splošno trgatvijo in tega naj se vinogradniki drže v lastnem interesu.

»Haarglanz« je enakega pomena za lasno higieno. Kako ostanejo lasje zdravi? Z rednim izpiranjem s sredstvom »Črna glava« — Haarglanz po vsakem umivanju glave. Sredstvo »Haarglanz« ravna in proži omehčane lasne in odstrani vse alkalne ostanke v lasih. Lasje se na ta način nevtralizirajo, postanejo prožni ter zablestijo v čistem sijaju. Za lasje je to prava pomlajevalna kopel. »Haarglanz« je priložen vsakemu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, ki omogočajo umivanje glave z odprtimi očmi.

Besedo imajo naši čitatelji

Kolke

v sodno poslopje

Te dni sem imel opravka na sodišču. Po razpravi je zahteval sodnik, da priložim 3 kolke po 2 Din. Ker ne nosim nikdar s seboj kolkov in ker ne poznam tozadevnih predpisov, sem si jih moral iti hitro nabavit. Na svoje začudenje sem zvedel, da vrtar ne prodaja več kolkov in da je treba iti v trafiko, ki je od sodišča precej oddaljena. Predno sem se vrnil, je preteklo precej časa; zato me je sodnik popolnoma upravičeno giral in mi očitil, kako da pride on do tega, da mora čakati na moje kolke in izgubljati dragoceni čas. O tem se je razvila razprava in navzoča odvetnika sta se tudi pritoževala, da morajo tudi odvetniki izgubljati čas s iskanjem kolkov precej daleč od sodišča, kar zopet podražuje in zavlačuje postopanje.

Dnevno se potrebujejo manjši kolki v sodnem poslopiju. Stotine strank jih pa zato išče v poslopiju. Vrtar ima ves dan dovolj opravka s samim odganjanjem strank, ki iščejo naravno pri njem kolke. Zvedel sem, da ne dovolijo trafikanti vrtarju prodaje kolkov. Toda v poštev pride samo dve trafiki, ki sta toliko oddaljeni od sodišča, da človek s krepko kletvico na ustih izgublja po nepotrebnem čas in dela konfuzijo v sodnih dvoranah. Gre za interese rednega in hitrega poslovanja sodišča in za potrebo mnogih strank, ki pridejo dnevno na sodišče. Tu ne gre za nabavo kolkov večje vrednosti, temveč za manjše kolke, kakor so kolki za priloge, pooblastila in zapisnike. Takse na tožbe se plačujejo že v pisarnah in se tozadevni kolki nabavljajo po vseh trafikah v mestu. Za nabavo kolkov potrebnih v sodnem poslopiju, pa prideta v poštev, kot rečeno, samo dve trafiki in ne bi smeli ti dve trafiki imeti prednosti pred drugimi trafikami ter radi njih trpi redno poslovanje sodišča in čas interesiranih strank. Zato naj se ukrene potrebno, da se bodo prodajali kolki tudi v sodniškem poslopiju v interesu strank in rednega poslovanja. S tem bo ustrezno tišočem.

Trgovci v imenu vseh.

Radio Ljubljana

Redko se zgodi, da v časopisih še prav posebej opozarjajo na radio program. To se je zgodilo 22. t. m. V časopisih sem čital, da nastopi ta dan orkester »Grafike«, ter bo še celo prenos v Zagreb in Beograd. Odrpi sem radio ob napovedani uri, — čul sem pa le, ku-ku. V napovedi pa ni bilo slišati, da ljubljanski radio prenaša tudi ostalima dvema postajama. Absolviran je bil že dobesedni del programa, ko začujem... ..priključili sta se naši oddaji radio Zagreb in Beograd. In koncert je pričel znova in odigral dva, ravno kar že odigrana komada. — Med koračnico »Prijeteli, mladost je tu«, smo ob koncu te pesmi razločno čuli petje »Kamerad schön ist die Jugend«. Nerazumljivo mi je, kako, da radio uprava dovoli kaj takega. Če ne znanjo gg. pevci slovensko, naj pa molče.

Drugo pa je to: Ob torkih in petkih opoldne čujemo domačo glasbo. Lepo. Vendar mislim, da se je že vsak radio poslušalec naveličal vedno istih pesmi. Mislim, da ima jugoslovenska glasba malo več pomenkov na ploščah in, ali si jih ne bi gosposdije pri radiu kje izposodili?

Upamo, da bo v bodoče boljše in prismo malo več izpremembe programa. Če nimate drugega, dajte nam od časa do časa opere na ploščah! Hvaležni vam bomo za to.

Eden za vse.

O šolskih knjigah

S posebnim zadovoljstvom smo čitali starši notico v Vašem cenjenem listu, ki je priobčil odredbo ministrstva prosvete. Imam pet otrok in doma je nastala cela biblioteka nerabnih šolskih knjig, v katerih težijo mnogo denarja in ga ne bo moglo če niti deloma dobiti nazaj.

Svojičas so bile tudi šole in knjige so se zelo redko menjavale, pa smo se vseeno učili. Danes se pa menjajo knjige tako naglo, da povzročajo prav občutno breme staršem šolobiskujoče mladine. Prav nujno bi prosili obzirnosti od strani gg. profesorjev in učiteljev, da ne preganjajo otrok zaradi knjig, če so slučajno kakšne starejše izdaje. To naj bi veljalo v prvi vrsti za atlante, ki so najdražji. Politične meje so danes ugotovljene in teren se pač ne izpreminja, da bi se morali tudi atlanti menjati. Zgodi se, da lahko uporabljajo otroci ene družine ene in iste knjige, pa dajo pa včasih predmeti na eno in isto uro in tako ostane včasih kdo brez knjige. Naj bi se takšnim dijakom dovolila olajšava, da bi smel takrat gledati pri sosedu v knjigo, kadar potrebuje brat ali sestra ono knjigo. Ta olajšava naj bi se vršila izmenjave. Najmanj so potrebne menjave razširnice, ker se ta predmet bistveno ne mo-

re izpreminjati. Edina menjava pride v denarju in v cenah, kar pa se lahko sproti popravila.

Nastopila je doba splošne štednje in zato naj bi se v teh težkih časih štedilo tudi pri učnih knjigah. Ker so pri novih izdajah knjig včasih le malenkostne izpremembe, gotovo ni prav, da morajo starši ponovno plačevati že dobro plačane rokopiše.

Eden, ki živi na račun drugih

Svoječasno so pekovski obrtniki podprli prošnjo neke tukajšnje tvrde za ustanovitev tovarne kvasa, ki je v aprilu tega leta tudi dobila koncesijo.

Pred dnevi sem si ogledal vse tovarniške naprave. Po izjavi uslužbenecv je tovarna dovršena ter lahko takoj začne s produkcijo, pa zaenkrat ne bo obratovala. Baj je njen lastnik več zaslužil, če obrat stoji. Ker pa se je njen lastnik svoječasno nasproti pekovskim obrtnikom obvezal, da bo dal kvas za 30% ceneje kot je sedaj, je v interesu konzumentov, da ga oblast prisili, da začne takoj s produkcijo.

Zahtevam v imenu vseh porabnikov kvasa, da politična oblast preide vso zadevo ter dožene, v koliko so resnične govorice, da si je dotičnik pridobil koncesijo v verizne svrhe.

Pek.

Iz Litije

— Osebnosti. Litijo je zapustil sreski veterinarski referent pri tukajšnjem sreskem načelstvu g. dr. Franc Vebler. Med službovanjem pri nas se je pri ljudeh splošno priljubil tako kot dober strokovnjak živnozdravnik kakor tudi kot prijeten in iskren družabnik. Pri nas je zapustil same prijatelje, ki so ga visoko cenili. Dr. Vebler odhaja na višji uradniški položaj h kr. banski upravi v Ljubljani, kjer mu želimo napredka v službeni karieri. — Sokolski naraščaj našega SKJ za zapuščala obnem Veblerov Dušan, ki je bil še prejšnje leto najbolj pridni in naravnost vzoren učenec naše šole. Duško se je udeleževal tudi na sportnem polju, v sokolski smučarski četi pa je dosegel lansko zimo med naraščajniki prvo mesto in polhvalno nagrado. Našo sokolsko mladino bo je veselilo, ako bo brat Duško dosegel še več sokolskih priznanj! Kličemo mu: Zdravo! — Mesto sreskega veterinarskega referenta pa je nastopil g. Leopold Varl, ki je dospel iz Krškega ob Savi.

— Sokolski izlet. V nedeljo 2. oktobra odidejo člani Sokola Litija-Smartno že s prvim jutranjim vlakom do Save in od tam na Poljski, koder se bo vršil prvi javni nastop, igra: »Butast muzikant«, srečolov in zabava. Vabljeni vsi prijatelji idilicnega Poljsnika.

— K izviru Krke in v Žužemberk. Dne 2. oktobra pohite k izviru Krke ljubljanski in novomeški fotoamaterji. Prireditveni odbor je povabil k udeležbi tudi litijski Fotoklub. Člani našega Foto-kluba, ki pohite k izviru Krke, se naj prijavijo predsedniku s. učitelju županččinu, da dobe vse potrebne informacije. V primeru ugodnega vremena bo del litijskih udeležencev odšel na pot s koleci preko Bogenšperka in Temenice, ostali pa z avtobusom.

Iz Celja

—c Začetek šolskega leta na trgovski nadaljevalni šoli v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1932/33 bo 26. in 27. t. m. vsakokrat od 18. do 20. K vpisovanju je prinesli zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnina znaša 25 Din. V to šolo se morajo vpisati in jo obiskovati vsi trgovski vajenci in pomočniki, ki so mlajši od 18 let, v mestu Celju in naslednjih krajih njega okolice: Babno, Breg, Gaberje, Lava, Levec, Lise, Medlog, Ostrožno, Pohule, Spodnja Hudinja, Spodnja Ložnica, Trnovlje, Zagrad, Zavodna, Zg. Hudinja, Bukovžlak, Čret, Dobrava, Štore, Teharje. V šolskem letu se bodo poučevali neobvezni predmeti: srbohrvatski jezik, stenografija in strojeplje. Pouk v teh predmetih bo po 2 uri na teden vsako sredo od 18. (6. pop.) naprej in v nedeljo dopoldne. Obiskovati morejo ta pouk poleg učencev(k) trgovske nadaljevalne šole tudi drugi pripadniki trgovske stanu, če dokažejo potrebno predizobrazbo in se zavežejo ravnati se po šolskem redu trgovske nadaljevalne šole. Ti obiskovalci plačajo vpisnino 25 Din in morejo dobiti, če kncnajo pouk z uspehom, potrdilo o obisku, na katerem bodo navedeni obiskovani predmeti z uspehom in stopnja pouka. Šolnina za te predmete znaša za vse obiskovalce 90-Din za vsak predmet za polletje (za stojeplje za uporabo stroja še 10 Din mesečno) in je plačljiva polletno vnaprej. — Vodja šole.

—c Zatvoritev mestnih kopališč ob Savinji se bo vršila v petek 30. t. m.

3. Decembris

64

Profletstvo ljubezni

Roman

Pozdravili so občinstvo in začeli telovaditi. Možak je premetaval otroka in ju prevračal, da ga je bilo veselje gledati. Toda Ramon je bil slep za vse, videl je samo svetlobo dečka. Požiral ga je z očmi, tresoč se po vsem telesu.

Mikček! Tako so klicali dečka v cirku.

Zamislil se je. Bilo je pred osmimi leti, ko je izročil Mikčka zasačenemu vlomilcu. Takrat je bil star nekaj čez pet let... Osem in pet je trinajst... trinajst.

Na programu je bil mali akrobat označen kot trinajstletni. Bil je svetlo las kakor Mikček. Bil je lep, nežen, eleganten, kakor je moral biti njegov sin. Imel je sladke, bistre Helenine oči... In njen smehljaj.

— Da, on je... To je moj Mikček! — je mrmral Ramon sam pri sebi. — Bridka usoda mi ga končno vrača.

In Ramon se je zadovoljno nasmehnil. Že je hotel stopiti za kulise, da bi z zlatom kupil informacije o dečku, pa si je premislil. Sklenil je počakati do konca predstave in seznaniti se z akrobati.

Ta čas je bil prvi nastop končan. Mala akrobata sta se ljubko zahvaljevala za odobravanje, od vseh strani so jim metali slaščice in pomaranče.

Mož je vstal; izpod stropa so spustili tri trapece, oddaljene drug od drugega nekaj metrov. Akrobat se je zavijal na enega, zasukal se je, viseč na nogi se gugal in preskakoval s trapeca na trapec, da so ljudje kar strmeli.

Potem sta se zavijala na trapece tudi otroka in začele so se vrstolomne vaje pod stropom cirka.

Ramon je prebledel. Njegove prestrašene oči so se uprle na otroka, viseča izpod stropa. Zdelo se je, da je tudi njemu srce nehalo utripati. Mraz ga je spreletaval in mrzel pot mu je oblival čelo. Ustnice so se mu premikale, izpregovoriti pa ni mogel niti besedice. Le premikanje ustnic je pričalo, da prikipava iz njegovega srca vroča molitev:

— Bože moj!... Prosim te, rotim te, obvaruj mojega sina!... To je namreč moj sin... ta otrok... Prepričan sem, da je on... Bože, ne dovoli, da bi se mu nocoj kaj zgodilo... zadnji večer, ko tako tvega svoje življenje... zadnji, kajti takoj ga vzamem k sebi... Bože — odpusti mi... On mi bo že odpustil, kar sem mu storil... Z ljubeznijo ga obdam, da bo pozabil na svojo preteklost... Oh, da!... Spreten je, močan. Nič se mu ne more zgoditi, toda... kdo ve... napačna kretnja... pa

je izgubljen... Bože... Bože! Varuj ga!

Otroka sta se sukala na trapecih liki krika mlina na veter. Kar je orkester utihnil in v cirku je zavlada grobna tišina.

Vsi trije akrobati so se hkrati zavijali pod strop, dočim so se trapeci gugal na vso dolžino svojih vrvi.

Kar je zadonel iz občinstva krik groze, v njem se je izgubil grozen Ramonov krik in zamolkel padec človeškega telesa.

Mikček ni bil dosegel trapeca, ki bi bil moral na njem obviseti. Priletel je v silnem zaletu izpod stropa, pretrgal slabo napeto ali preveč obrabljeno mrežo in padel k ograji, ki se je na njo opiral Ramon.

Nastala je nepopisna panika. Policija je skušala izprazniti cirku, a Ramon je skočil k nepremično ležečemu otroku, ga vzel v naročje in planil z njim iz cirka.

— Mikček! — mu je zaklicala naproti mati.

Toda Ramon se ni zmenil ne za njo, ne za očeta, ne za artiste, prerivajoče se okrog njega.

S stitrim, hropečim glasom je zaklical:

— Zdravnika!

Zdravnik je bil slučajno med občinstvom. Takoj je pregledal otroka. Ob vznožju starega divana, kamor je bil Ramon položil ubogega otroka, sta plakala mati in mlajši brat.

Ramon se ni gnil od malega nesrečnega, vprašujoče se je oziral na molčečega zdravnika, ki je nastavljal otroku uho na prsa in poslušal, če še bije srce.

Dve debeli solzi sta zdrknili Ramonu po licih in njegov obraz je izražal tako silno bolelost, da se je zdravnik ustrašil.

— Čuite, prijatelji, — je dejal, misleč, da ima opraviti z otrokovim očetom, — bodite junači... to je velika nesreča.

— Lahko upam? — je zajecjal Ramon.

Hrbtnico si je zlomil in bil je takoj mrtev.

— Mrtev je, pravite? — je vprašal Ramon kot da ne razume, kaj hoče reči s tem.

In z drhtečim glasom je ponovil:

— Mrtev!... mrtev!

Kar je vstopil črno oblečen mož. Stopil je k Ramonu in videč njegov obupani obraz, ga je vprašal z glasom, polnim sočutja:

— Vi ste oče tega otroka, gospod?

Akrobat, ki se je bil umaknil v kot, odkoder je mračno zrl na trupelce, je stopil naprej, rekoč:

— Ne, gospod komisar, jaz sem njegov oče. Tu je pa njegova mati, — je pripomnil in pokazal na klečečo ženo.

— Zanimajo me vse podrobnosti nesreče, ki se je prav kar pripetila, — je dejal komisar.

— Ah, bože moj, taka je pač usoda naše rodbine. Tudi moj oče je umrl v cirku. Padel je s piramide iz človeških teles in se ubil. V prsih mu je počila

žila. Oče moje žene je bil jahač. Padel je s konja in si razbil glavo. Tudi moja mati je umrla nasilne smrti — smrtno se je ponesrečila.

— Otrok je vaš? — je vprašal komisar. — Saj veste, da je po zakonu prepovedano izrabljati v cirku otroke, ki niso pri svojih starših...

— O, gospod komisar... revček mali... bil je res naš... Ko smo prišli v Saint-Cloud, smo si dali potrditi dokumente. Sicer sva pa z ženo tako rekoč iz istega kraja. Oženil sem se v Garches, dobro miljo od tod... moj najmlajši sin je bil rojen v Milanu...

Tale je bil pa rojen v Bordeauxu. Njegov rojstni list je v redu... Ubogi, ubogi Mikček!

Ramon je poslušal ves iz sebe, kako vsaka akrobatova beseda gloda njegove nade; njegovo prepričanje, da je končno našel svojega sinčka, se je razpršilo v nič. In bil je skoraj vesel, da se je pripetila ta strašna nesreča.

To torej ni njegov otrok... Njegov, njegov Mikček! Ne, ne, vsak dvom je izključen.

Akrobat je nadaljeval:

— Tu so naši dokumenti, gospod

komisar, naša družinska knjižnica... Veste, Mikček je bil naš najstarejši. To ime mu je dala pestunja, njegovo pravo ime je pa bilo Evgen.

Ramon ni mogel več poslušati. Še enkrat se je ozrl na trapece nesrečne žrtve, potem je pa stisnil ubogi materino svojo denarnico v roke, rekoč:

— Sprejmite tole ne kot miloščino, temveč da postavite lep spomenik svojem otročičku.

Potem je pa hitro odšel. Vrnil se je domov ves zmeden. Legel je in takoj trdno zaspal.

Zjutraj se je prebudil zelo zgodaj in naslonjen na vzglavje je dolgo sanjal. Bil je še zelo utrujen. Sluga mu je prinesel z zajtrkom pismo. Ozrl se je na naslov.

— Oho, — je zamrmral. — Zdi se mi, da to pisavo poznam. Iz Cayenne? To je od Carmen. Zakaj neki ne piše sama?

Brž je razpečatil pismo in pogledal, kdo je podpisal. Podpisan je bil Robert d'Alboize.

— Kaj neki pomeni to? — se je začudil Ramon. — Robert mi ni še nikoli pisal.

Okrogla ušesa in ženske brade

Čudna igra narave — Vas, kjer so vsi ljudje slepi

Kako se narava včasih igra s človekom, nam pričajo mnogi primeri čudne igre narave, ki so še posebno zanimivi, ker se omejujejo na določeni del zemlje. V nekaterih krajih južne Francije, zlasti na Gaskonskem in v Gujenni, žive čudni ljudje, ki jim učenjaki še niso točno določili izvora. Imenujejo se ti čudni ljudje »Cagots«. Razen neznatnih posebnosti na laseh, rokah in nogah imajo značilno telesno posebnost, namreč okrogla ušesa, ki ne kažejo nobenih zarez. Se noben učenjak ni ugotovil, odkod izvira ta pojav. Nekateri učenjaki menijo, da gre za pojav dednosti, da so bili predniki teh ljudi gobavci, naseljeni po kolonijah v južni Franciji. Strašna bolezen naj bi jim bila ušesa izjedla in deformirala tako, da so postala okrogla in gladka, kar se je preneslo na potomce.

V departementu Lot-et-Garonne pa žive bradate ženske. Ne gre samo za kocičnice pod nosom, ki jih vidimo pri nekaterih ženskah tudi pri nas, temveč za prave brade. V tem delu Francije nosi brado vsaka deseta ženska, kar zahteva celo moda. Dekleta si seveda prizadevajo kociče po obrazu odstraniti, dokler so še mlada, ko se pa postarajo, se sprijaznijo s svojo usodo in negujejo brade.

Učenjaki so prej tudi mislili, da so nekateri kraji okuženi z rakom. Raziskavanja so pa pokazala, da to ni res.

Izkazalo se je namreč, da so bili v določenih krajih preiskani samo starejši ljudje, med katerimi je odstotek žrtve raka vedno višji. Pač je pa zajela neka čudna nalezljiva bolezen vso vas Tikeper v Mehiki. V tej vasi ni nikogar, ki bi imel zdrave oči. Vsi prebivalci so slepi. Če se ne roje slepi, oslepe najpозneje leto dni po rojstvu. Do zadnjega ni nihče vedel, kako pomagati tem nesrečnejšem. Sele zdaj kaže, da se je zdravniška veda približala hontni rešitvi tega usodnega vprašanja. Učenjaki so namreč ugotovili, da se je razpasla v tem kraju posebna muha. Ki pusti človeku v telesu majčkenega črvička in ta neprestano izloča strup, tako da človeka slednjič zastrupi in mu vzame vid. Če se bo posrečilo iztrebiti to nevarno muho, bodo prebivalci vasi rešeni strašne bolezni.

Druga nesrečna vas je švicarska vas Tenna, kjer trpi celo pokolenje na haemofiliji, na posebni bolezni, ki se kaže v tem, da človek pri najmanjši ranici močno in nevarno krvavi. Bolezen se je razširila pred 300 leti z dveh zakoncev. Žensk ne napada, pač jo pa dobe sinovi od mater. Čim se hči iz take rodbine omoži, dobe njeni sinovi bolezen. Mnogi fantje so se iz vasi raje izselili, dekleta se pa nočejo močiti in tako upajo, da bodo bolezen končno zajezili in iztrebili.

Seksuološki kongres

V nedeljo je bil zadnji dan mednarodnega seksuološkega kongresa v Brnu. Na dnevnem redu so bila predavanja in debate o populacijskih, bračnih in seksualnih problemih. Ta vprašanja so vzbudila največjo pozornost tudi v javnosti in dvorana, kjer je kongres zboroval, je bila nabito polna. Dr. Haire je predaval o najnovejših izkušnjah na polju prekinitve nosečnosti in načinih preprečenja spočetja. Njegovo predavanje je spremljal znanstveni film. Dr. Leunbach je v svojem predavanju izjavil, da je treba usmeriti seksualno vzgojo tako, da se prepreči že spočetje, kajti prekinitev nosečnosti pomeni za ženo nevarnost za zdravje. Dr. Friedjung je dokazoval, da umre 66 odstotkov novorojenčkov. Zanimivo je, da imajo moški več zmisla za odgovornost za potomce kakor ženske. Dr. Rubinrat je predaval o regulaciji porodništva na Poljskem in ugotovil, da zadevajo seksualne posvetovalnice na velike ovire; proti njim nastopa ostro zlasti klerikalni tisk.

Popoldne je predaval prvi dr. Hecht, ki je na podlagi svojih izkušenj dokazoval, da pride pred sodišče le neznatna manjšina onih žensk, ki odpravijo telesni plod. Ženska, ki ima dobre zveze in ki lahko plača, lahko tudi odpravi telesni plod, pa se ji ni treba bati, da bi jo klicali pred sodišče. Dr. Gündemann je predaval o načinu, kako se določi nosečnost, dr. Maršalek o socialnem pomenu antikoncepcijskih sredstev, dr. Weisskopf pa o potrebi odpravi paragrafa, ki prepoveduje odpravo telesnega plodu. Kongres je zaključil dr. Hirschfeld, ki je ugotovil, da program sicer ni mogel biti v polni meri izpolnjen, da je pa kongres dosegel najmanj tako velik uspeh, kakor dosedanj suksuološki kongresi. Zanimivo so bile na kongresu ugotovitve mnogih učenjakov, da je glavna ovira na poti k prepotrebni reformam seksualnega življenja cerkev, ki je bila in ostane steber reakcije.

Tudi sport

— Kaj tvoj mož ne goji nobenega sporta?

— Pač, pač, kadar čita novine, preskoči vedno sportno rubriko.

Mihčeva želja

— Striček, jaz bi bil rad tako debel, kakor si ti.

Zakaj pa?

— Ker bi me papa ne mogel preganiti čez koleno.

V krizi

Berač: Milostiva, že teden dni nisem videl koščka mesa.

Gospa služkinja: Marička, pokažite temu možu telečji zrezek.

Uredniška tajna

Urednik: Ste že čitali komu svoje humoreske?

Avtor: Ne, gospod urednik, vi ste prvi. — Zakaj imate pa obe lici otekli?

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena, dobra mama, gospa

Uršula Robežnik
roj. Škander

posestnica, trgovka in gostilničarka

v ponedeljek, dne 26. t. m. po dolgem, mukopolnem trpljenju, spravljena z Bogom, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 28. septembra 1932 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Viču št. 70 na domače pokopališče.

Prosimo tihega sočutja.

VIC-KRANJŠKOFIJA, 26. septembra 1932.

Žalnoči rodbini ROBEŽNIK — SLAVEC

SLUŽBE

PRODAJALKA
za špecerijako trgovino dobi službo. Pomdne zahtevo plače je poslati na: Anton Skofec, Kozarje 69, Dobrava. 3614

PEKOV. VAJENCA
zdravega in poštenega iščem. Vsa oskrba v hiši. — Pavlin, Elejska Dobrava, Vintgar. 3613

RAZNO

ČEVLJI
NA OBROKE
TEMPO, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 74/T

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

LEPE OREHE
štajerske, od 50 kg naprej po Din 4.50, orehova jedra od 5 kg naprej po 15 Din razpošilja Josip Verstovšek, Brežice. 3616

BRZOPOPRAVILJALNICA
popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

Od
prvega
naprej

SE NAHAJA DRUŠTVENA ČEBELARNA (čebelarstvo društvo za Slovenijo) — V NOVIH PROSTORIH: PRAŽAKOVA ULICA 13 (vogalna hiša Miklošičeve ceste). — Prodaja kontrolirane medu in vseh čebelarstvenih potrebščin.

AKO PRODAŠ
upokojevcu primerno domačijo, napiši takoj ponudbo Zagorcu, Vianja gora. Prednost: Dolenjsko, Posavje, sresko središče. 3612

LEPO POSESTVO
4 orale zemlje, 5 minut od kolidvora in farne cerkve, napredaj. Pojasniti daje Cernjavč, Sv. Ilj, Slovenske gorice. 3611

DVA GOSPODA
ali gospodični sprejem na stanovanje in hrano. Krasno opremljena separirana soba s kopalnico. Poizve se na Vodnikovih cesti št. 12, tik tramvajskega postajašča. 3617

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

družba z o. z.

J. HLEBŠ

pleskarstvo in soboslikarstvo

LJUBLJANA, Mestni trg 19

ali Cankarjevo nabrežje 21.

Telefon 3070.

PŠENICO ZA MOKO

takoj zamenjava Krevsov valjčni mlin v škofiji Loki. 3566

PLAKATE

TISKARNA IZVRŠUJE
RAZLIČNE TISKOVINE,
ČASOPISE, DIPLOME,
REVIJE, VREDNOSTNE
PAPIRJE, KOLEDARJE,
SREČKE, KNJIGE I.T.D.
ENOBARVNI IN VEČ-
BARVNI TISK, PISMA,
RAZGLEDNICE, SLIKE,
OSMRTNICE, OVITKE,
JEDILNE LISTE, CENIKE,
VIZITKE, RAČUNSKE
ZAKLJUČKE, POROČNA
NAZNANILA IN VABILA

PROSPEKTE

TISKOVINE

KATALOGE

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5